

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 093 94/99 - 3018
Signatura: bi3fs401

Oblastní pracoviště č. 9
Okresní pracoviště Náchod

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Evangelická akademie, B. Němcové 738, 547 01 Náchod
Identifikátor ředitelství:	600 012 247
IZO:	102 101 531
Ředitelka školy:	Mgr. Vlasta Stašková
Zřizovatel:	Synodní rada Českobratrské církve evangelické Jungmannova 9, 111 21 Praha 1
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Náchod, Kladská 1092, 547 01 Náchod
Termín inspekce:	22. - 26. března 1999
Inspektor:	Mgr. Eduard Suchanek
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 31 143/98-21, učební dokumentace, tematické plány, výroční zpráva za školní rok 1997/98, písemné práce z českého jazyka a z matematiky, personální dokumentace, přihlášky ke studiu žáků 1. ročníků, rozvrh hodin, školní řád, klasifikační řád.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Evangelická akademie Náchod, jako jedna ze tří škol tohoto typu v republice, byla založena Synodní radou Českobratrské církve Evangelické v r. 1991. Škola nemá vlastní budovu a za dobu své existence vystřídala čtyři různá místa. V současné době je umístěna v nebytových prostorách v budově polikliniky v Náchodě.

Ve školním roce 1998/99 je ve škole zapsáno 94 žáků. Škola integruje zrakově postižené žáky - 4 částečně postižené žákyně, jedna se zbytky zraku a jedna úplně nevidomá žákyně. Škola poskytuje žákům vzdělání ve studijních oborech zaměřených na sociální vychovatelství a sociální pečovatelství.

Pro teoretickou výuku má škola k dispozici celkem 7 učeben, z nichž 5 je kmenových a 2 jsou odborné. Kmenové třídy jsou vybaveny běžným sedacím nábytkem. V odborné učebně určené k výuce péče o nemocné jsou 3 velké nemocniční postele a jedná postýlka dětská. Učebna je zároveň využívána pro dělenou výuku jazyků. Druhá odborná učebna slouží k výuce psaní na stroji a k výuce základů výpočetní techniky. Je vybavena šesti počítači zn. Macintosh připojených na tiskárnu a 21 mechanickými psacími stroji zn. Facit. V budově jsou využity další místnosti pro umístění sborovny, ředitelny, knihovny, kanceláře sekretářky školy a školního archivu včetně skladiště učebnic.

Celkově lze konstatovat, že prostorové podmínky školy s ohledem na počet žáků ve třídách, velikost učeben a jejich počet jsou postačující a vyhovující.

Vybavení didaktickou technikou je skromné. Ve dvou učebnách je instalována videotechnika (videorekordér a televizní přijímač). Vyučující jazyků mají radiomagnetofony, v jedné učebně je pianino. Chybí funkční a využitelné zpětné projektory.

Učebnice a učební pomůcky pro všeobecně vzdělávací i odborné předměty jsou zastoupeny v rozdílném počtu. K výuce českého jazyka a lit. mají žáci dostatek učebnic a učebních textů, které jim zapůjčuje škola. Učebnice ostatních předmětů si žáci kupují sami na doporučení vyučujících nebo prostřednictvím školy. Žáci jsou svými vyučujícími, zejména odborných předmětů, průběžně informováni o aktuálních novinkách v oblasti odborné literatury. Při výuce byly učebnice funkčně využívány jen v některých přírodovědných předmětech, u humanitně orientovaných předmětů většinou slouží k domácí přípravě a studiu.

Ve škole je umístěna také žákovská knihovna. Ve sbírkách je kromě starší beletristické literatury rovněž literatura s církevní tematikou, encyklopedie a odborné publikace.

Škola disponuje dostatečným množstvím základních učebních pomůcek k výuce odborných předmětů. Vedle troj- a dvojrozměrných pomůcek (kostra člověka, torzo člověka, modely, obrazy) k výuce zdravotnický zaměřených předmětů mohou vyučující využívat tematicky zpracované videokazety, zdravotnický materiál a další. Prakticky žádné učební pomůcky, s výjimkou několika videokazet, nejsou k výuce fyziky a chemie. Přes nízkou hodinovou týdenní dotaci těchto předmětů by bylo vhodné vybavit školu alespoň nejzákladnějšími a jednoduchými pomůckami (transparenty, základní chemické sklo a chemikálie jako ukázkový nebo spotřební materiál).

Pro zrakově postižené žáky má škola k dispozici tiskárnu na Brailleovo písmo, učebnice anglického jazyka a dějepisu pro nevidomé, hmatové obrázky k učivu somatologie a psací stroj pro nevidomé. V knihovně je umístěn počítač s možností využití hlasové reprodukce textů pro zrakově handicapované žáky.

Praktický výcvik žáků je školou zajištěn smluvně v sociálních ústavech a v nemocnici v Náchodě.

V současné době škola nemá žádnou záruku setrvání a další existence v dosud pronajímaných prostorách. Tato nejistota se odráží a má vliv i na průběžné zkvalitňování podmínek a úrovně vzdělávací činnosti.

Materiálně technické podmínky umožňují realizaci vzdělávacího programu školy. Prostorové podmínky i úroveň vybavení jsou hodnoceny jako průměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Výuka ve škole se řídí rozvrhem hodin. Denní počet vyučovacích hodin nepřekračuje stanovenou normu. Předepsané přestávky mezi nimi jsou dodržovány. Teoretická výuka jednotlivých předmětů probíhá v samostatných vyučovacích hodinách, často však je spojována do dvouhodinových bloků, např. český jazyk a lit., psychologie, sociální práce, základy společenských věd a jiné. Příčinou jsou hlavně personální a provozní důvody.

Vybavení učeben nábytkem odpovídá antropometrickým požadavkům. Třídy jsou dostatečně prostorné, světlé i tepelné podmínky jsou vyhovující. Vnitřní výzdoba tříd svou náplní souvisí s budoucím povoláním a zaměřením žáků. Celkový příznivý estetický dojem v některých třídách je značně ovlivňován nepořádkem v lavicích, odloženým jídlem na židlích nebo okenních parapetech, prázdnými láhvemi nebo obaly od nápojů, neuspořádaným uložením svrchních oděvů ap. Tato skutečnost zvláště kontrastuje v souvislosti s budoucím povoláním žáků.

Žákovská šatna je společná pro všechny žáky školy. Je vybavena jednoduchými samostatnými věšáky. V průběhu vyučování je uzamčená. Sociální zařízení jsou funkční a splňují základní hygienické požadavky.

Interiér školy je tvořen prostornou vstupní halou a dostatečně širokými chodbami. Tyto prostory jsou vhodné a využívají se k relaxaci o přestávkách. Nástěnky jsou funkční, informují žáky o aktuálních událostech nebo jsou orientovány profesně. K lepší propagaci charakteru a zaměření školy by přispěla názornější informace a dokumentace ze života školy dlouhodobě umístěna ve vstupním prostoru školy. V hale, na chodbách a v ostatních prostorách školy je čisto a pořádek.

Škola nezajišťuje pitný režim. Žáci si nápoje nosí do školy sami, nezřídka si zajišťují jejich koupi i o přestávkách. Opouštějí školní budovu a dochází k porušování školního řádu.

Psychohygienické podmínky a estetická úroveň prostředí jsou hodnoceny jako průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

V současné době je ve škole zaměstnáno celkem 18 učitelů, z nichž je 10 externistů. Odpovídající pedagogickou způsobilost má 12 učitelů, odbornou kvalifikaci splňuje 15 učitelů. Tři učitelé mají středoškolské vzdělání odpovídajícího zaměření.

Výuka sledovaných všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů (český jazyk a lit., matematika, fyzika, chemie, psychologie, pedagogika, somatologie) je zajištěna učiteli s požadovanou odbornou způsobilostí, pouze jedna vyučující psychologie nemá pedagogické vzdělání.

Současný pedagogický sbor je tvořen převážně mladými členy s krátkou pedagogickou praxí. Tito učitelé jeví o práci zájem, mají pochopení pro práci s mladými lidmi a jsou pro školu perspektivní. Jedná se o pracovní kolektiv s dobrými kolegiálními interpersonálními vztahy. Vedení školy se zatím nedaří pedagogický sbor dlouhodobě stabilizovat.

Úroveň personálního zabezpečení výuky sledovaných předmětů je hodnocena jako spíše nadprůměrná. Stabilita pedagogického sboru je průměrná.

4 Plnění učebních osnov

Ve školním roce 1998/99 probíhá vzdělávání žáků ve studijních oborech 76-52 6/01 Sociální činnost, zaměření sociální pečovatelské a 76-52-6/02 Sociální činnost, zaměření sociální výchovy. Výuka v 1. a 2. ročníku obou zaměření se řídí platnými učebními dokumenty, schválenými MŠMT ČR dne 12. 5. 1994 pod čj. 15 361/94-23 pro Církevní střední odbornou školu Bojkovice. Souhlas s využitím těchto učebních dokumentů pro vlastní výuku získala škola dopisem MŠMT ČR dne 25. 1. 1996, čj. 24 187/95-23. Žáci 3. a 4. ročníku se zaměřením na sociální pečovatelské dokončují studium podle původních učebních plánů schválených MŠMT ČR dne 28. 1. 1992, čj. 27 740/91-21.

Všichni učitelé mají zpracovány osobní tematické plány, které obsahově souhlasí s osnovami jednotlivých předmětů. Úroveň těchto plánů je rozdílná co do podrobností zpracování jednotlivých témat, zařazení písemných prací a časového rozvržení jejich plnění, které v některých plánech chybí. Plnění osnov je ve většině kontrolovaných předmětů v souladu s plánem, pouze ve 2 předmětech byly shledány dílčí časové diference. Rovněž zápisy v třídních knihách tematicky odpovídaly osnovám s výjimkou zápisů z matematiky, které byly příliš obecné a nevyjadřovaly téma konkrétní hodiny. Zjištěné nedostatky v podstatné míře neovlivnily úroveň a kvalitu vzdělávání. Jejich odstranění bylo řešeno s příslušnými vyučujícími přímo na místě v průběhu inspekce.

Škola nenabízí žákům žádné nepovinné předměty. V rámci možných úprav učebních plánů byla posílena hodinová dotace cizích jazyků se zaměřením na konverzaci.

Učební osnovy sledovaných předmětů jsou dodržovány. Úroveň jejich plnění je hodnoceno jako průměrné.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem 14 vyučovacími hodinami ve 4 všeobecně vzdělávacích a 3 odborných předmětech. Atmosféra všech sledovaných hodin byla příjemná, klidná, vzájemná komunikace učitel - žák bezprostřední a otevřená. K oboustrannému porozumění přispívá také klasifikační řád, jehož ustanovení respektují učitelé i žáci.

Velmi kladně je nutno hodnotit snahu všech vyučujících věnovat individuální pozornost a péči zrakově postiženým žákům jak v průběhu výuky tak i mimo vyučování.

Všeobecně vzdělávací předměty

Český jazyk a literatura, matematika, fyzika a chemie - výuka těchto sledovaných předmětů je zajištěna vyučujícími s požadovanou pedagogickou i odbornou způsobilostí. Hodiny měly převážně klasickou stavbu, byly dobře připravené a promyšlené po stránce obsahové i časové. Část navštívených hodin měla opakovací a procvičovací charakter, zahrnovala širší tematické okruhy se zdůrazňováním vzájemných souvislostí a vztahů a s použitím dostatečného množství příkladů. Opakování na začátku hodiny bylo frontální, bez zkoušení, nebo probíhalo formou individuálního ústního zkoušení či krátkou písemnou prověrkou. Vyučující jen ojediněle kladli důraz a požadovali od žáků souvislejší samostatný slovní projev při zkoušení nebo komentář při práci na tabuli, např. v matematice.

Výklad nového učiva byl jasný a srozumitelný. Měl přiměřené tempo, umožňující jeho postupný stručný zápis na tabuli a zároveň zápis diktovaných poznámek do sešitů. Učebnice, které měli žáci ve výuce, většinou nebyly použity přímo v hodině, ale žáci byli

odkázání na práci s nimi při domácí přípravě. Vyučující v hodině přistupovali k žákům individuálně se snahou o to, aby žáci učivo pochopili. Aktivita žáků v průběhu vyučování byla rozdílná, často byli aktivní stejní žáci.

V průběhu výuky nebyly použity žádné učební pomůcky ani didaktická technika. Dílčím nedostatkem některých hodin, zejména u mladších pedagogů, byla absence závěrečného zopakování a shrnutí probraného učiva.

Výuka všeobecně vzdělávacích předmětů je hodnocena jako průměrná.

Odborné předměty

Sledované odborné předměty - pedagogika, psychologie a somatologie - byly vyučovány mladými pedagogy s požadovanou odbornou způsobilostí. K žákům měli klidný a vstřícný přístup, snažili se v průběhu hodiny udržovat vzájemnou komunikaci a pozornost žáků. Aktivita žáků byla poněkud vyšší a jejich projev spontánnější než v předmětech všeobecně vzdělávacích. Ve výuce se vhodně uplatnila didaktická technika při promítání videoprogramů jako motivační moment, bylo využito názorných učebních pomůcek ve výuce somatologie.

Dílčím nedostatkem některých hodin byla málo výrazná strukturace hodiny, méně zřetelné zdůraznění základních částí výkladu a chybějící závěrečné shrnutí probraného učiva.

Úroveň výuky odborných předmětů s ohledem na drobné didaktické chyby je hodnocena průměrně.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Objektivně zhodnotit výsledky vyučovacího procesu nebylo možné pro nedostatek hodnotících nástrojů. Z pozorování při hodinách lze pouze nepřímou usuzovat, že žáci získávají vědomosti a dovednosti v odpovídajícím rozsahu a v souladu s osnovami. Většina žáků má k výuce aktivní přístup a jeví o výuku zájem. V probíraném učivu se orientují a mají o něm přehled. Ojedinele se u některých žáků, zejména nižších ročníků, vyskytly dílčí nedostatky základní povahy, např. obtíže v numerických výpočtech a početních operacích, neznalost základních pojmů ap. Úroveň vědomostí při zkoušení nebo při frontálním opakování, kromě ojedinělých velmi dobrých výkonů, byla většinou průměrná, slovní projev spíše slabší. Ve vyjadřování chybí žákům schopnost samostatného uceleného věcného projevu. Písmo, grafická úprava a uspořádání zápisů v sešitech jsou u většiny žáků přehledná, urovnaná a ucelená.

Vedení školy se zajímá o umístění a činnost svých absolventů po ukončení studia. V uplynulém školním roce se přihlásilo k dalšímu studiu 12 žáků. K vysokoškolskému studiu byli přijati 4 uchazeči, ke studiu ve vyšší odborné škole 3 žáci školy. Zaměření tohoto dalšího studia obsahově navazovalo na zaměření a charakter ukončené střední školy. Ostatní absolventi se umístili jako pracovníci sociálních ústavů nebo jsou zaměstnáni v jiných profesích.

Žáci školy se pravidelně zúčastňují soutěží a olympiád. V letošním školním roce po absolvování školního a okresního kola olympiády v českém jazyce postoupili do oblastního kola.

Za účelem kontroly a ověření vědomostí žáků škola organizuje pro žáky posledního ročníku srovnávací testy SCIO z matematiky a českého jazyka a lit. Z výsledků

provedených testů je patrné, že ve srovnání s ostatními školami stejného typu se škola pohybuje v oblasti průměru. Škola vytváří prostor a podmínky pro individuální rozvoj osobnosti žáků. Přístup všech vyučujících k žákům se odráží v jednání a chování žáků. Jejich projev je často bezprostřední, upřímný a kolegiální. Jednání vykazuje znaky tolerance, vzájemného respektování a ohleduplnosti. Negativním dojmem působí u několika málo jedinců úroveň a forma jejich vnějšího vzhledu (nevhodné oblečení, účes ap.).

Ve škole byla založená a působí žákovská samospráva - studentská rada, kterou tvoří vždy dva zástupci jednotlivých ročníků. Rada se schází nepravidelně. Je poradním orgánem vedení školy při řešení výchovně vzdělávacích problémů ve škole a při koordinaci a organizačním zajišťování školních i mimoškolních akcí.

Škola má kvalitně zpracovaný školní řád, obsahující práva i povinnosti žáků. Konkrétní body jednoznačně určují kritéria chování žáka ve škole i na veřejnosti, podmínky omlouvání absence, hygienické i bezpečnostní zásady a povinnosti třídní služby. Dodržování ustanovení školního řádu přispívá k výchově a cílevědomému jednání žáků.

Působení školy z hlediska výsledků vzdělávání je hodnoceno průměrně. Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáka je spíše nadprůměrné.

7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Mimoškolní akce pořádané školou jsou rovnoměrně časově rozvrženy. Jejich zaměření i charakter navazuje na výchovně vzdělávací program školy. Žáci školy se v průběhu roku zúčastňují řady pořadů se sociální, zdravotní nebo církevní tematikou. Škola spolupracuje se sociálními ústavy v regionu, s Domovem dětí a mládeže v Novém Městě n. Met., s církevními institucemi, např. se Sborem československé církve evangelické v Náchodě, Hronově či Šonově, nebo Křesťanskou ekumenickou organizací Nová naděje v Brně. Výsledkem této spolupráce jsou přednášky a besedy vedené pracovníky ústavů a institucí. Především při exkurzích do ústavů sociální péče a speciálních školských zařízení pro mládež, např. Obchodní akademie v Janských Lázních, MŠ pro zrakově postižené v Hradci Králové, žáci získávají širší přehled v oblasti sociální problematiky, blíže se seznamují s prostředím a pracovní náplní svého budoucího povolání. Spolupráci s OHES v Náchodě a v Jihlavě a s náchodským krizovým centrem ARCHA využívá škola pro akce v rámci prevence v oblasti drogových závislostí a onemocnění AIDS.

Škola se v loňském školním roce zapojila do jednoročního vzdělávacího programu Spiritus agens, zaměřeného na otázky a problémy lidí v těžkých životních situacích. Do programu se přihlásilo 30 žáků školy.

Výchovný program školy je uplatňován v celé šíři na všechny žáky školy. Do budoucna vedení školy uvažuje o zaměstnání tzv. spirituála - pracovníka pro využití volného času a zároveň tyflopeda, tj. specialisty pro činnost se zrakově postiženými žáky, které škola integruje.

Žáci školy se rovněž angažují a zapojují do společenských akcí pořádaných ve městě. Zúčastnili se např. kulturní akce „Prima sezóna“, její výtvarné, literární a hudební části. Dvě žákyňe školy reprezentovaly město Náchod při návštěvě partnerského města Warringtonu.

Pro žáky 1. ročníku škola organizuje zimní lyžařský výchovně výcvikový kurz a letní sportovně turistický výcvikový kurz. Žáci školy se v rámci svých zdravotních možností zúčastňují sportovních akcí pořádaných jinými školami ve městě

Mimoškolní aktivity, které škola organizuje, vhodně doplňují vzdělávací a výchovný program školy a přispívají k jeho realizaci. Jejich úroveň je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

ZÁVĚRY

Evangelická akademie patří ke školám s krátkou dobou působnosti ve městě. Svou výchovně vzdělávací prací, zejména se žáky s vadami zraku, se snaží dosahovat co nejlepších výsledků. Relativně dobré materiálně technické podmínky a mladý, perspektivní pedagogický sbor jsou předpokladem dalšího pozitivního rozvoje školy. Zjištěné nedostatky neovlivňují podstatně výsledky výuky, týkají se zlepšení kvality výuky a postupného dovybavení školy učebními pomůckami. Pozitivním rysem existence školy je snaha všech pedagogů věnovat maximální úsilí výchově a vzdělání žáků.

Podmínky a průběh vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Na základě zjištěných skutečností a informací získaných v průběhu inspekce byly vymezeny následující klady a zápory:

Klady:

- vyhovující prostorové podmínky pro teoretickou výuku,
- dobrá spolupráce školy se subjekty, v nichž je zajišťována praktická výuka,
- mladý, perspektivní pedagogický sbor,
- tolerantní přístup učitelů k žákům, klidná atmosféra ve škole,
- kvalitně zpracovaný školní a klasifikační řád školy,
- integrace zrakově postižených žáků,
- zapojení a účast žáků školy v mimoškolních aktivitách.

Zápory:

- chybějící základní vybavení pro výuku fyziky a chemie,
- neestetický vzhled některých tříd,
- chybí zajištění pitného režimu,
- nepřesné zápisy témat probírané látky z matematiky v třídní knize,
- často chybějící závěrečné zopakování a shrnutí probraného učiva.

Doporučení inspekce k další činnosti školy:

- postupně vybavit sbírky fyziky a chemie základními učebními pomůckami s ohledem na osnovy těchto předmětů,
- větší pozornost věnovat udržování pořádku ve třídách.

- pokusit se vyřešit pitný režim a zamezit tak žákům opouštění školní budovy o přestávkách,
- sjednotit kritéria pro rozpracování tematických plánů.

razítko

Podpis inspektora:

Mgr. Eduard Suchanek, v. r.

V Náchodě dne 19. dubna 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 19. 4. 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Vlasta Stašková, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	23. 4. 1999	093 114/99
Školský úřad:	23. 4. 1999	093 114/99
Rada školy:	23. 4. 1999	093 114/99

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly vzneseny